

I

(Legislativní akty)

SMĚRNICE

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2016/1919

ze dne 26. října 2016

o právní pomoci pro podezřelé nebo obviněné osoby v trestním řízení a pro osoby vyžádané v rámci řízení týkajícího se evropského zatýkacího rozkazu

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 82 odst. 2 písm. b) této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ⁽¹⁾,

po konzultaci s Výborem regionů,

v souladu s řádným legislativním postupem ⁽²⁾,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Cílem této směrnice je zajistit účinnost práva na přístup k obhájci, jak je upravuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/48/EU ⁽³⁾, tím, že podezřelým a obviněným osobám v trestním řízení a osobám vyžádaným, které jsou účastníky řízení týkajícího se evropského zatýkacího rozkazu podle rámcového rozhodnutí Rady 2002/584/SVV ⁽⁴⁾ (dále jen „vyžádané osoby“), zpřístupní pomoc obhájce hrazenou členskými státy.
- (2) Stanovením společných minimálních pravidel týkajících se práva na právní pomoci podezřelým, obviněným a vyžádaným osobám si tato směrnice klade za cíl posílit důvěru členských států v systémy trestního soudnictví ostatních členských států, a tím zlepšit vzájemné uznávání rozhodnutí v trestních věcech.
- (3) Ustanovení čl. 47 třetího pododstavce Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“), čl. 6 odst. 3 písm. c) Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „EÚLP“) a čl. 14 odst. 3 písm. d) Mezinárodního paktu o občanských a politických právech (dále jen „MPOPP“) zakotvují právo na právní pomoc v trestním řízení v souladu s podmínkami uvedenými v těchto ustanoveních. Listina má stejnou právní sílu jako Smlouvy a členské státy jsou stranami EÚLP a MPOPP. Zkušenosti nicméně ukazují, že tato skutečnost sama o sobě nezaručuje vždy dostatečnou míru důvěry v systémy trestního soudnictví jiných členských států.

⁽¹⁾ Úř. věst. C 226, 16.7.2014, s. 63.

⁽²⁾ Postoj Evropského parlamentu ze dne 4. října 2016 (dosud nezveřejněný v Úředním věstníku) a rozhodnutí Rady ze dne 13. října 2016.

⁽³⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/48/EU ze dne 22. října 2013 o právu na přístup k obhájci v trestním řízení a řízení týkajícím se evropského zatýkacího rozkazu a o právu na informování třetí strany a právu na komunikaci se třetími osobami a konzulárními úřady v případě zbavení osobní svobody (Úř. věst. L 294, 6.11.2013, s. 1).

⁽⁴⁾ Rámcové rozhodnutí Rady 2002/584/SVV ze dne 13. června 2002 o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy (Úř. věst. L 190, 18.7.2002, s. 1).

- (4) Dne 30. listopadu 2009 přijala Rada usnesení o cestovní mapě pro posílení procesních práv podezřelých nebo obviněných osob v trestním řízení ⁽¹⁾ (dále jen „cestovní mapa“). Cestovní mapa vyzvala k postupnému přijímání opatření týkajících se práva na překlad a tlumočení (opatření A), práva na informace o právech a o obvinění (opatření B), práva na právní poradenství a právní pomoc (opatření C), práva na komunikaci s příbuznými, zaměstnavateli a konzulárními úřady (opatření D) a zvláštní ochrany pro podezřelé nebo obviněné osoby, které jsou zranitelné (opatření E).
- (5) Dne 11. prosince 2009 Evropská rada uvítala cestovní mapu a učinila ji součástí Stockholmského programu – Otevřená a bezpečná Evropa, která slouží svým občanům a chrání je ⁽²⁾ (bod 2.4.). Evropská rada zdůraznila, že výčet práv v cestovní mapě není vyčerpávající, a vyzvala Komisi, aby posoudila další prvky minimálních procesních práv podezřelých a obviněných osob a vyhodnotila, zda je třeba se v zájmu podpory lepší spolupráce v této oblasti zabývat dalšími otázkami, jako je například presumpce nevinny.
- (6) Doposud bylo na základě cestovní mapy přijato pět opatření o procesních právech v trestním řízení, konkrétně směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/64/EU ⁽³⁾, 2012/13/EU ⁽⁴⁾, 2013/48/EU, (EU) 2016/343 ⁽⁵⁾ a (EU) 2016/800 ⁽⁶⁾.
- (7) Tato směrnice se vztahuje na druhou část opatření C cestovní mapy týkající se právní pomoci.
- (8) Právní pomoc by měla pokrýt náklady na obhajobu osob podezřelých, obviněných a vyžádaných. Při rozhodování o poskytnutí právní pomoci by měly být příslušné orgány členských států oprávněny požadovat, aby část nákladů nesly v závislosti na svých finančních možnostech samy podezřelé, obviněné nebo vyžádané osoby.
- (9) Aniž je dotčen článek 6 směrnice (EU) 2016/800, neměla by se tato směrnice vztahovat na případy, kdy se podezřelý, obviněný nebo vyžádaný osoba vzdají svého práva na přístup k obhájci v souladu s článkem 9 nebo čl. 10 odst. 3 směrnice 2013/48/EU a zároveň nevezmou tento úkon zpět, ani na případy, kdy členské státy uplatní dočasné odchylky podle čl. 3 odst. 5 nebo 6 směrnice 2013/48/EU, po dobu platnosti takových odchylek.
- (10) Pokud se osoba, která původně nebyla podezřelou nebo obviněnou osobou, například svědek, stane podezřelou nebo obviněnou osobou, měla by mít právo nevypovídat ve vlastní neprospěch a právo nevypovídat v souladu s právem Unie a EÚLP, jak je vyložily Soudní dvůr Evropské unie (dále jen „Soudní dvůr“) a Evropský soud pro lidská práva (dále jen „ESLP“). Tato směrnice proto výslovně odkazuje na konkrétní situaci, kdy se taková osoba v rámci trestního řízení v průběhu výsledku policejním či jiným orgánem činným v trestním řízení stane osobou podezřelou nebo obviněnou. Pokud se jiná než podezřelá nebo obviněná osoba v průběhu takového výsledku podezřelou nebo obviněnou osobou stane, měl by být výslech okamžitě přerušen. Mělo by však být možné ve výsledku pokračovat, pokud byla dotčená osoba uvědomena o tom, že se podezřelou nebo obviněnou osobou stala, a má možnost plně uplatňovat svá práva zaručená v této směrnici.
- (11) V některých členských státech má pravomoc ukládat jiné sankce než trest odnětí svobody za některé méně závažné delikty jiný orgán než soud příslušný v trestních věcech. Může tomu tak být například ve vztahu k dopravním deliktům, které jsou páčány ve velké míře a které lze zjistit při dopravní kontrole. V takových případech by bylo nepřiměřené požadovat, aby příslušné orgány zaručovaly veškerá práva podle této směrnice. V členských státech, jejichž právní řád umožňuje, aby sankce za méně závažné delikty ukládal takovýto orgán, přičemž se lze proti jeho rozhodnutí odvolat nebo existuje jiná možnost, jak tuto věc postoupit soudu příslušnému v trestních věcech, by se proto tato směrnice měla vztahovat pouze na řízení před uvedeným soudem na základě tohoto odvolání nebo postoupení.

⁽¹⁾ Úř. věst. C 295, 4.12.2009, s. 1.

⁽²⁾ Úř. věst. C 115, 4.5.2010, s. 1.

⁽³⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/64/EU ze dne 20. října 2010 o právu na tlumočení a překlad v trestním řízení (Úř. věst. L 280, 26.10.2010, s. 1).

⁽⁴⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/13/EU ze dne 22. května 2012 o právu na informace v trestním řízení (Úř. věst. L 142, 1.6.2012, s. 1).

⁽⁵⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/343 ze dne 9. března 2016, kterou se posilují některé aspekty presumpce nevinny a právo být přítomen při trestním řízení před soudem (Úř. věst. L 65, 11.3.2016, s. 1).

⁽⁶⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/800 ze dne 11. května 2016 o procesních zárukách pro děti, které jsou podezřelými nebo obviněnými osobami v trestním řízení (Úř. věst. L 132, 21.5.2016, s. 1).

- (12) V některých členských státech se určité méně závažné delikty, zejména méně závažné dopravní delikty, méně závažné delikty proti závazným právním předpisům obcí a méně závažné delikty proti veřejnému pořádku, považují za trestné činy. V takových případech by bylo nepřiměřené požadovat, aby příslušné orgány zaručovaly veškerá práva podle této směrnice. Pokud právní předpisy členského státu v souvislosti s méně závažnými delikty stanoví, že jako sankci nelze uložit trest odnětí svobody, měla by se tato směrnice vztahovat pouze na řízení před soudem příslušným v trestních věcech.
- (13) Tato směrnice se na méně závažné delikty použije za podmínek v ní stanovených. Členské státy by měly mít možnost v konkrétním případě posoudit majetkové poměry, odůvodněnost či obojí s cílem určit, zda má být právní pomoc poskytnuta. Ve vztahu k některým méně závažným deliktům lze mít za to, že poskytnutí právní pomoci není odůvodněné, pokud je to v souladu s právem na spravedlivý proces.
- (14) Použitím této směrnice na určité méně závažné delikty by neměly být dotčeny povinnosti členských států plynoucí z EÚLP, pokud jde o zajištění práva na spravedlivý proces, a to včetně získání pomoci obhájce.
- (15) Pokud je to v souladu s právem na spravedlivý proces, nepovažují se za zbavení osobní svobody ve smyslu této směrnice tyto případy: identifikace podezřelé nebo obviněné osoby; prověřování, zda má být zahájeno vyšetřování; ověřování držení zbraně nebo jiných obdobných otázek týkajících se bezpečnosti; provádění jiných vyšetřovacích úkonů či úkonů spojených se shromažďováním důkazních prostředků, než jsou úkony konkrétně uvedené v této směrnici, jako je například osobní prohlídka, lékařské vyšetření, krevní zkouška a zkouška na přítomnost alkoholu či obdobné zkoušky, pořizování fotografií nebo snímání otisků prstů; předvedení podezřelé nebo obviněné osoby, která se má dostavit před příslušný orgán, v souladu s vnitrostátním právem.
- (16) Tato směrnice stanoví minimální pravidla. Členské státy by měly mít možnost poskytnout právní pomoc v situacích, na které se tato směrnice nevztahuje, například tehdy, kdy probíhají jiné vyšetřovací úkony či jiné úkony spojené se shromažďováním důkazních prostředků než ty, které jsou v této směrnici konkrétně uvedeny.
- (17) V souladu s čl. 6 odst. 3 písm. c) EÚLP mají podezřelá a obviněná osoba, které postrádají dostatečné finanční prostředky na pomoc obhájce, mít právo na to, aby jim byla poskytnuta, jestliže to zájmy spravedlnosti vyžadují. Toto minimální pravidlo umožňuje členským státům posoudit majetkové poměry, odůvodněnost či obojí. Tímto posouzením by neměla být vyloučena ani jinak omezena práva a procesní záruky zaručené Listinou a EÚLP, jak je vyložil Soudní dvůr a ESLP.
- (18) Členské státy by měly ve vztahu k poskytování právní pomoci zavést praktická opatření. Taková opatření by mohla stanovit, že právní pomoc je podezřelé, obviněné nebo vyžádané osobě poskytnuta na její žádost. Zejména s ohledem na zvláštní potřeby zranitelných osob by však tato žádost neměla být nezbytnou podmínkou pro poskytnutí právní pomoci.
- (19) Příslušné orgány by měly poskytnout právní pomoc bez zbytečného odkladu a nejpozději před zahájením výslechu dotčené osoby policejním orgánem, jiným orgánem činným v trestním řízení nebo soudním orgánem, či před zahájením konkrétních vyšetřovacích úkonů či úkonů prováděných za účelem shromáždění důkazních prostředků uvedených v této směrnici. Pokud příslušné orgány nejsou schopny tak učinit, měly by poskytnout alespoň nouzovou či prozatímní právní pomoc před zahájením takového výslechu nebo vyšetřovacích úkonů či úkonů prováděných za účelem shromáždění důkazních prostředků.
- (20) Vzhledem ke specifičnosti řízení týkajícího se evropského zatýkacího rozkazu by měla být při výkladu ustanovení této směrnice vztahujících se výhradně na vyžádané osoby tato specifičnost zohledněna, přičemž by neměl být jakkoli dotčen výklad ostatních ustanovení této směrnice.
- (21) Vyžádané osoby by měly mít ve vykonávajícím státě právo na právní pomoc. Kromě toho by měly mít vyžádané osoby, které jsou účastníky řízení týkajícího se evropského zatýkacího rozkazu pro účely trestního stíhání a které uplatní své právo na to, aby jim byl ve vydávajícím členském státě jmenován obhájce v souladu se směrnicí 2013/48/EU, nárok na právní pomoc v tomto členském státě pro účely tohoto řízení ve vykonávajícím členském státě v takovém rozsahu, ve kterém jim tato právní pomoc zajistí účinný přístup ke spravedlnosti v souladu s článkem 47 Listiny. To by se mohlo vztahovat na případy, kdy obhájce ve vykonávajícím členském státě nemůže ve spojení s výkonem evropského zatýkacího rozkazu efektivně a účinně plnit své povinnosti bez pomoci obhájce ve vydávajícím členském státě. Jakékoli rozhodnutí týkající se poskytnutí právní pomoci ve vydávajícím státě by mělo být přijato jeho orgánem příslušným přijímat toto rozhodnutí, a to na základě kritérií, která tento členský stát zavedl při provedení této směrnice ve vnitrostátním právu.

- (22) Za účelem zajištění účinného přístupu k obhájci pro vyžádané osoby ve vykonávajícím členském státě by měly členské státy zajistit, aby vyžádané osoby měly právo na právní pomoc až do okamžiku předání, nebo až do doby, kdy rozhodnutí o nepředání nabude právní moci.
- (23) Při provádění této směrnice by měly členské státy zajistit, aby bylo dodrženo základní právo na právní pomoc zakotvené v Listině a EÚLP. Měly by přitom dodržovat Zásady a pokyny OSN pro přístup k právní pomoci v systémech trestního práva.
- (24) Aniž jsou dotčena ustanovení vnitrostátních právních předpisů týkající se povinné přítomnosti obhájce, měl by příslušný orgán o poskytnutí právní pomoci či o jejím zamítnutí rozhodnout bez zbytečného odkladu. Tímto příslušným orgánem by měl být nezávislý orgán příslušný přijímat rozhodnutí o tom, zda má být právní pomoc poskytnuta, nebo soud, včetně samosoudce. V souladu s touto směrnicí by v naléhavých případech nicméně mělo být také umožněno dočasné zapojení policejních orgánů a státního zastupitelství, a to v rozsahu nezbytném pro včasné poskytnutí právní pomoci.
- (25) V případě, že je podezřelý, obviněný nebo vyžádané osobě poskytnuta právní pomoc, je usnadnění kontinuity právního zastoupení této osoby jedním ze způsobů, jak zajistit účinnost a kvalitu této pomoci. V této souvislosti by měly členské státy usnadnit kontinuitu právního zastoupení v průběhu trestního řízení, jakož i případně v průběhu řízení týkajícího se evropského zatýkacího rozkazu.
- (26) Osobám, které se podílejí na rozhodování o poskytnutí právní pomoci v trestním řízení a v řízení týkajícím se evropského zatýkacího rozkazu, by mělo být poskytováno odpovídající odborné vzdělávání. Aniž by byla dotčena nezávislost soudních orgánů a odlišnosti v systémech soudnictví v jednotlivých členských státech, měly by členské státy požadovat po subjektech, které jsou za odborné vzdělávání soudců odpovědné, aby soudcům a soudním orgánům, kteří rozhodují o poskytování právní pomoci, toto odborné vzdělání poskytly.
- (27) Zásada účinnosti práva Unie vyžaduje, aby členské státy zavedly odpovídající a účinnou právní ochranu v případě porušení práv, která jednotlivcům právo Unie přiznává. V případech, kdy bylo právo na právní pomoc porušeno, nebo kdy bylo poskytnutí právní pomoci zdržováno nebo zcela nebo zčásti odepřeno, by měl být k dispozici účinný prostředek právní ochrany.
- (28) Pro účely monitorování a vyhodnocování účinnosti této směrnice je třeba, aby na základě dostupných údajů byly shromažďovány relevantní údaje o uplatňování práv uvedených v této směrnici. Mezi tyto údaje patří, pokud to je možné, údaje o počtu žádostí o právní pomoc v rámci trestního řízení a řízení týkajícího se evropského zatýkacího rozkazu, v němž dotčený členský stát vystupuje jako vydávající nebo vykonávající členský stát, údaje o počtu případů, kdy byla právní pomoc poskytnuta, a údaje o počtu případů, kdy byly žádosti o poskytnutí právní pomoci zamítnuty. V rozsahu, v jakém to je možné, by měly být shromažďovány rovněž údaje o nákladech na poskytování právní pomoci pro osoby podezřelé nebo obviněné a pro vyžádané osoby.
- (29) Tato směrnice by se měla vztahovat na podezřelé, obviněné nebo vyžádané osoby bez ohledu na jejich právní postavení, občanství či státní příslušnost. Členské státy by měly dodržovat a zaručovat práva stanovená v této směrnici v souladu se zásadou zákazu jakékoliv diskriminace založené zejména na rase, barvě pleti, pohlaví, sexuální orientaci, jazyku, náboženském vyznání, politických či jiných názorech, státní příslušnosti, etnickém nebo sociálním původu, majetku, zdravotním postižení či místě původu. Tato směrnice prosazuje základní práva a zásady uznané v Listině a EÚLP, včetně zákazu mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení, práva na svobodu a bezpečnost, respektování soukromého a rodinného života, práva na nedotknutelnost lidské osobnosti, práv dítěte, začlenění osob se zdravotním postižením, práva na účinnou právní ochranu a práva na spravedlivý proces, presumpce nevinu a práv na obhajobu. Tato směrnice by měla být provedena v souladu s těmito právy a zásadami.
- (30) Tato směrnice stanoví minimální pravidla. Členské státy by měly mít možnost rozšířit práva stanovená v této směrnici s cílem poskytnout vyšší úroveň ochrany. Tato vyšší úroveň ochrany by neměla být překážkou vzájemnému uznávání soudních rozhodnutí, k jehož usnadnění jsou tato minimální pravidla určena. Úroveň ochrany poskytnutá členskými státy by nikdy neměla být nižší než ta, kterou zaručují Listina nebo EÚLP, v souladu s výkladem Evropského soudního dvora a Evropského soudu pro lidská práva.
- (31) Jelikož cíle této směrnice, totiž stanovení společných minimálních pravidel týkajících se práva na právní pomoc osob podezřelých, obviněných a vyžádaných, nemůže být dosaženo uspokojivě členskými státy, ale spíše jich, z důvodu rozsahu a účinků uvedeného opatření, může být lépe dosaženo na úrovni Unie, může Unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o Evropské unii (dále jen „Smlouva o EU“). V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje tato směrnice rámec toho, co je nezbytné pro dosažení tohoto cíle.

- (32) V souladu s články 1 a 2 Protokolu č. 21 o postavení Spojeného království a Irska s ohledem na prostor svobody, bezpečnosti a práva, připojeného ke Smlouvě o EU a ke Smlouvě o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva o fungování EU“), a aniž je dotčen článek 4 uvedeného protokolu, se tyto členské státy neúčastní přijímání této směrnice a tato směrnice pro ně není závazná ani použitelná.
- (33) V souladu s články 1 a 2 Protokolu č. 22 o postavení Dánska, připojeného ke Smlouvě o EU a Smlouvě o fungování EU, se Dánsko neúčastní přijímání této směrnice a tato směrnice pro ně není závazná ani použitelná,

PŘIJALY TUTO SMĚRNICI:

Článek 1

Předmět

1. Tato směrnice stanoví společná minimální pravidla týkající se práva na právní pomoc pro:
 - a) osoby podezřelé a obviněné v trestním řízení; a
 - b) osoby, které jsou účastníky řízení týkajícího se evropského zatýkacího rozkazu podle rámcového rozhodnutí 2002/584/SVV (dále jen „vyžádané osoby“).
2. Tato směrnice doplňuje směrnice 2013/48/EU a (EU) 2016/800. Žádné ustanovení této směrnice nesmí být vykládáno tak, aby omezovalo práva zaručená v uvedených směrnicích.

Článek 2

Oblast působnosti

1. Tato směrnice se vztahuje na podezřelé a obviněné osoby v trestním řízení, které mají právo na přístup k obhájci podle směrnice 2013/48/EU a které:
 - a) jsou zbaveny osobní svobody;
 - b) musí mít pomoc obhájce v souladu s právem Unie nebo vnitrostátním právem; nebo
 - c) jsou povinny nebo je jim dovoleno účastnit se vyšetřovacích úkonů či úkonů prováděných za účelem shromáždění důkazních prostředků, a to alespoň:
 - i) rekognice,
 - ii) konfrontace,
 - iii) rekonstrukce trestného činu.
2. Tato směrnice se rovněž vztahuje na vyžádané osoby, které mají právo na přístup k obhájci na základě směrnice 2013/48/EU, v souvislosti s jejich zatčením ve vykonávajícím členském státě.
3. Za stejných podmínek, jaké jsou uvedeny v odstavci 1, se tato směrnice rovněž vztahuje na osoby, které nebyly původně podezřelými nebo obviněnými osobami, ale které se v průběhu výslechu policejním orgánem nebo jiným orgánem činným v trestním řízení podezřelými nebo obviněnými osobami staly.
4. V souvislosti s méně závažnými delikty se tato směrnice za podmínky, že je to v souladu s právem na spravedlivý proces a
 - a) v případě, že právní předpisy členského státu stanoví uložení sankce jiným orgánem než soudem s příslušností v trestních věcech, přičemž uložení této sankce lze u takového soudu napadnout nebo mu ji postoupit, nebo
 - b) v případě, že nelze jako sankci uložit trest odnětí svobody,vztahuje pouze na řízení před soudem příslušným v trestních věcech.

V každém případě se tato směrnice vztahuje na rozhodnutí o vzetí do vazby a po dobu jejího trvání také na všechna stadia řízení až do jeho skončení.

Článek 3

Definice

Pro účely této směrnice se „právní pomocí“ rozumí financování pomoci obhájce členským státem, které umožňuje účinný výkon práva na přístup k obhájci.

Článek 4

Právní pomoc v rámci trestního řízení

1. Členské státy zajistí, aby podezřelé nebo obviněné osoby, které postrádají dostatečné finanční prostředky na úhradu právního zastoupení měly právo na právní pomoc, jestliže to zájmy spravedlnosti vyžadují.
2. Pro účely určení, zda má být v daném případě poskytnuta právní pomoc v souladu s odstavcem 1, mohou členské státy posoudit majetkové poměry, odůvodněnost či obojí.
3. Při posuzování majetkových poměrů členský stát zohlední všechny relevantní a objektivní okolnosti, jako je příjem, majetek a rodinná situace dotčené osoby, náklady na právní zastoupení a životní úroveň v tomto členském státě, s cílem zjistit, zda podezřelá nebo obviněná osoba v souladu s kritérii platnými v tomto členském státě postrádá dostatečné finanční prostředky na úhradu právního zastoupení.
4. Při posuzování odůvodněnosti členský stát zohlední míru závažnosti trestného činu, složitost případu a přísnost hrozící sankce s cílem určit, zda zájmy spravedlnosti v tomto případě vyžadují poskytnutí právní pomoci. V každém případě se kritéria odůvodněnosti považují za splněná v těchto případech:
 - a) pokud je podezřelá nebo obviněná osoba předvedena před příslušný soud nebo příslušného soudce, aby bylo rozhodnuto o jejím vzetí do vazby, v jakémkoli stadiu řízení v oblasti působnosti této směrnice, a
 - b) během vazby.
5. Členské státy zajistí, aby byla právní pomoc poskytnuta bez zbytečného odkladu a nejpozději před zahájením výsledku policejním orgánem nebo jiným orgánem činným v trestním řízení či soudním orgánem nebo před provedením vyšetřovacích úkonů či úkonů spojených se shromažďováním důkazních prostředků uvedených v čl. 2 odst. 1 písm. c).
6. Právní pomoc musí být poskytnuta pouze pro účely trestního řízení, v němž je dotčená osoba podezřelá nebo obviněná ze spáchání trestného činu.

Článek 5

Právní pomoc v řízení týkajícím se evropského zatýkacího rozkazu

1. Vykonávající členský stát zajistí, aby vyžádané osoby měly po zatčení na základě evropského zatýkacího rozkazu právo na právní pomoc, a to až do předání nebo až do doby, kdy nabude právní moci rozhodnutí o nepředání.
2. Vydávající členský stát zajistí, aby vyžádané osoby, které jsou účastníky řízení týkajícího se evropského zatýkacího rozkazu za účelem vedení trestního stíhání a které uplatní své právo na to, aby jim byl ve vydávajícím členském státě jmenován obhájce, jenž poskytne pomoc obhájci ve vykonávajícím členském státě v souladu s čl. 10 odst. 4 a 5 směrnice 2013/48/EU, měly ve vydávajícím členském státě právo na právní pomoc pro účely tohoto řízení ve vykonávajícím členském státě v rozsahu nezbytném k zajištění účinného přístupu ke spravedlnosti.
3. Právo na právní pomoc uvedené v odstavcích 1 a 2 může být posouzeno z hlediska majetkových poměrů v souladu s čl. 4 odst. 3, jehož ustanovení se použijí obdobně.

Článek 6

Rozhodnutí o poskytnutí právní pomoci

1. Rozhodnutí o tom, zda bude poskytnuta právní pomoc, a o jmenování obhájce přijme příslušný orgán bez zbytečného odkladu. Členské státy přijmou vhodná opatření s cílem zajistit, aby příslušný orgán rozhodoval s náležitou péčí a aby byla respektována práva na obhajobu.
2. Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby byly podezřelé, obviněné a vyžádané osoby písemně vyrozuměny, pokud je jejich žádost o poskytnutí právní pomoci v plném rozsahu či částečně zamítnuta.

Článek 7

Úroveň poskytování služeb právní pomoci a odborného vzdělávání

1. Členské státy přijmou nezbytná opatření, včetně opatření týkajících se financování, k zajištění toho, aby:
 - a) existoval účinný a dostatečně kvalitní systém poskytování právní pomoci; a
 - b) poskytované služby právní pomoci byly dostatečně kvalitní pro zajištění spravedlivého průběhu procesu, s náležitým ohledem na nezávislost právnických profesí.
2. Členské státy zajistí, aby bylo osobám podílejícím se na rozhodování o poskytnutí právní pomoci v rámci trestního řízení a řízení týkajícího se evropského zatýkacího rozkazu poskytnuto odpovídající odborné vzdělávání.
3. S náležitým ohledem na nezávislost právnických profesí a na úlohu subjektů odpovědných za odborné vzdělávání právníků přijmou členské státy vhodná opatření na podporu poskytování zvláštního odborného vzdělávání obhájcem, kteří poskytují služby právní pomoci.
4. Členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby měly podezřelé, obviněné nebo vyžádané osoby právo na změnu obhájce poskytujícího služby právní pomoci, který jim byl přidělen, pokud o to požádají a zvláštní okolnosti to odůvodňují.

Článek 8

Právní ochrana

Členské státy zajistí, aby osoby podezřelé, obviněné a vyžádané měly podle vnitrostátního práva k dispozici účinné prostředky právní ochrany v případech porušení jejich práv podle této směrnice.

Článek 9

Zranitelné osoby

Členské státy zajistí, aby při provádění této směrnice byly zohledněny zvláštní potřeby podezřelých, obviněných a vyžádaných osob, které jsou zranitelné.

Článek 10

Poskytování údajů a předkládání zpráv

1. Členské státy sdělí Komisi do 25. května 2021 a poté každé tři roky dostupné údaje o tom, jak byla práva stanovená v této směrnici uplatňována.
2. Do 25. května 2022 a poté každé tři roky předloží Komise Evropskému parlamentu a Radě zprávu o provádění této směrnice. V této zprávě Komise zhodnotí provádění této směrnice ve vztahu k právu na právní pomoc v trestním řízení a v řízení týkajícím se evropského zatýkacího rozkazu.

Článek 11

Zákaz snížení úrovně právní ochrany

Žádné ustanovení této směrnice nesmí být vykládáno způsobem, který by omezoval práva a procesní záruky, jež jsou zaručeny Listinou, EÚLP nebo jinými příslušnými ustanoveními mezinárodního práva nebo právními předpisy kteréhokoli členského státu, které stanoví vyšší úroveň ochrany, či který by se od nich odchyloval.

Článek 12

Provedení

1. Členské státy do 25. května 2019 uvedou v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí. Znění těchto předpisů neprodleně sdělí Komisi.

Tyto předpisy přijaté členskými státy musí obsahovat odkaz na tuto směrnici nebo musí být takový odkaz učiněn při jejich úředním vyhlášení. Způsob odkazu si stanoví členské státy.

2. Členské státy sdělí Komisi znění vnitrostátních právních předpisů, které přijmou v oblasti působnosti této směrnice.

Článek 13

Vstup v platnost

Tato směrnice vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Článek 14

Definice

Tato směrnice je určena členským státům v souladu se Smlouvami.

Ve Štrasburku dne 26. října 2016.

Za Evropský parlament
předseda
M. SCHULZ

Za Radu
předseda
I. LESAY